

POSTANOWIENIE

20 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 20 października 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa W. K.

przeciwko Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w M., Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w P., Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w W., G. K. i A. K.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej W.K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 13 stycznia 2022 r., II Cz 1441/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Myślenicach na rzecz adw. G. S. kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) zł, tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powodowi W. K. w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 1 kwietnia 2021 r. Sąd Rejonowy w Myślenicach odrzucił pozew W. K. o zapłatę odszkodowania w zakresie, w jakim został on skierowany przeciwko Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w M., Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w P. i Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w W.. Jako przyczynę odrzucenia pozwu Sąd wskazał brak zdolności sądowej pozwanych podmiotów (art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.). Stwierdził, że zarówno Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w P., jak i w W. nie posiada zdolności sądowej, gdyż jest

jednostką organizacyjną gminy, która posiada status jednostki budżetowej. Zdolności sądowej nie posiada również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w M.. Sąd wskazał, że brak zdolności sądowej nie może być uzupełniony na skutek wstąpienia do udziału w sprawie podmiotów mających tę zdolność zamiast podmiotu, który tej zdolności nie posiada. Konieczną przesłanką uzupełnienia tego braku jest zachowanie tożsamości stron.

Postanowieniem z 13 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił zażalenie powoda na powyższe orzeczenie, akceptując w pełni argumentację przedstawioną w uzasadnieniu tego orzeczenia.

Skargę kasacyjną od postanowienia z 13 stycznia 2022 r. powód oparł na podstawie naruszenia przepisów postępowania, zarzucając wadliwe zastosowanie art. 385 k.p.c. oraz niezastosowanie art. 386 § 4 k.p.c. przez Sąd drugiej instancji „w zakresie w jakim winien on był uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę sądowi I instancji do ponownego rozstrzygnięcia z uwagi na naruszenie przez sąd I instancji art. 199 § 2 k.p.c. tj. niewezwanie powoda do uzupełnienia braku w zakresie zdolności sądowej zgodnie z przepisami kodeksu”. Zdaniem powoda skargę należy przyjąć do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj. art. 199 § 2 k.p.c. poprzez wyjaśnienie, „czy procedura uzupełnienia braku zdolności sądowej wskazana w treści ww. przepisu może mieć zastosowanie w przypadku pozwania jednostek organizacyjnych gmin lub powiatów, którym ustawa nie przyznała zdolności sądowej poprzez wskazanie jako strony pozwanej gminy lub powiatu, w których strukturach funkcjonuje ta jednostka”.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania albo skarga jest oczywiście uzasadniona. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu bądź odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy powołane przez skarżącego okoliczności stanowią przyczyny kasacyjne wymienione w tym przepisie.

Wykazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., a zatem tego, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, które budzą poważne wątpliwości lub wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów, wiąże się z koniecznością przekonania przy pomocy stosownej juretrycznej argumentacji, że określone przepisy (przepis) rzeczywiście budzą poważne wątpliwości, które jak dotąd nie zostały wyjaśnione albo że niejednolita wykładnia tych przepisów (przepisu) wywołuje wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie sądów w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ., z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

Skarżący nieskutecznie powołał się na powyższą przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania, gdyż przede wszystkim nie przedstawił stosownych, wymaganych argumentów prawnych mających przekonać, że wykładnia wskazanego przez niego przepisu, tj. art. 199 § 2 k.p.c., budzi poważne wątpliwości i wymaga zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. W rzeczywistości poruszona w skardze kwestia dotycząca możliwości uzupełnienia zdolności sądowej jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, które działają w ramach podmiotów publicznych, została już wyjaśniona w orzecznictwie, a zatem nie ma potrzeby, aby się do niej po raz kolejny odnosić. Usunięcie braku zdolności sądowej zakłada tożsamość podmiotową po stronie, która jest pozbawiona zdolności sądowej i nie może prowadzić do podmiotowej zmiany powództwa polegającej na wstąpieniu do postępowania osoby mającej zdolność sądową w miejsce podmiotu, który takiej zdolności nie posiada. Nie można mówić o usunięciu braku zdolności sądowej w przypadku, gdy powództwo zostało wytoczone przeciwko jednostce organizacyjnej nieposiadającej zdolności sądowej i niemogącej jej uzyskać. Brak zdolności sądowej ma wówczas charakter nieusuwalny i powinien prowadzić do odrzucenia pozwu wprost, a zatem bez potrzeby podejmowania prób, które miałyby prowadzić do usunięcia takowego braku. Odnosi się to zwłaszcza do sytuacji, gdy powództwo zostaje wytoczone przeciwko państwowym lub samorządowym jednostkom organizacyjnym, które nie posiadają zdolności sądowej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., II CSK 681/08, nie publ.).

Z omówionych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu orzeczono na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r. poz.1964) stosowanych przez analogię w związku z wyrokami Trybunału Konstytucyjnego z 20 grudnia 2022 r., SK 78/21 (OTK-A 2023, poz. 20) i z 19 kwietnia 2023 r., SK 85/22 (OTK-A 2023, poz. 41).

[SOP]

[ał]